

СТАНОВИЩЕ

от доцент д-р арх. Валентина Пенева Върбанова,
преподавател във Висше строително училище „Любен Каравелов“- София,
Архитектурен факултет,
катедра „Градоустройство, теория и история на архитектурата“

за заемане на академичната длъжност **„професор“**
по професионално направление 5.13 Технически науки
специалност „Синтез на архитектурата с другите изкуства, интериор и архитектурен
дизайн“

в конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр.58/26.07.2016, и в сайта на
Лесотехническият университет за нуждите на катедра „Интериор и дизайн за мебели“,
към Факултет „Горска промишленост“
като кандидат участва

ДОЦ. Д-Р АРХ. РЕГИНА ПАВЛОВА РАЙЧЕВА
ОТ КАТЕДРА „ИНТЕРИОР И ДИЗАЙН ЗА МЕБЕЛИ“, ЛТУ

1. Кратки биографични данни

Доцент д-р арх. Регина Райчева е родена на 27. 12. 1956 г. в София. Завършва през 1975 г. 114 Английска езикова гимназия «Лиляна Димитрова» в София. През 1980 г. се дипломира по специалността „Архитектура“ във ВИСИ (сега УАСГ – Университет по архитектура, строителство и геодезия), София. През 1996 защитава в УАСГ дисертационен труд и придобива научната степен „доктор“. Между 1994 и 1999 г. е „старши асистент“ и „главен асистент“ в ЛТУ. През 1999 г. се хабилитира (УАСГ) и получава научното звание „доцент“. Между 2003 и 2008 г. е ръководител катедра «Интериор и дизайн за мебели», ЛТУ. Тя е член на Факултетния съвет на Факултет „Горска промишленост“ при ЛТУ . Член на Държавните изпитни комисии на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, специалност „Инженерен дизайн“ при ЛТУ, член е на Съюза на архитектите в България и редовен сътрудник на списанията DMT и MD. Преподавала е също във ВСУ „Любен Каравелов“ – София и Европейски Политехнически Университет – Перник. Има международни специализации и сертификат за френски език от Университет Сорбона в Париж. Тя притежава не само преподавателски, но и проектантски опит. Работила е по проектиране и внедряване на нови модели мебели и обзавеждане на уникални обекти (Технологичен институт «Мебели и обзавеждане», 1980 -1989) и в отдел «Архитектура и благоустройство», Благоевград.

Владее отлично английски и френски, и добре – немски език. Доцент Райчева притежава артистични умения, които се изразяват в самостоятелни изложба с компютърни графики и участие с графични творби в изложби на САБ. По настоящем е преподавател към катедра „Интериор и дизайн за мебели“, Факултет „Горска промишленост“.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът доц. д-р арх. Регина Райчена участва в конкурса с:

› **Монография - 1 бр.**

Райчева, Р. (2014). Архетипи в историческото развитие на мебелите, Авангард Прима, ISBN 978619-160-399-2, София, 186 стр. Рецензент: проф. д-р арх. Елена Писарева-Чакърва

Глава от книга с научно-приложен характер:

Райчева, Р. (2008). Глава 2 - „Проектиране и дизайн”, В: Наръчник на предприемача в дървообработващата и мебелна промишленост”, с авторски колектив: Д. Иванова, Р. Райчева, П.Панайотов, Н. Григоров, Г. Христова, М.Младенова, С.Ковачева, И.Иванов, В.Брезин, Г.Тасев, Ж.Гочев, В.Пиралков (2008). ЛТУ, Център за насърчване на предприемачеството, 2008 г., ISBN 978-954-323-461-5 , стр. 9-17. Рецензент: проф. д-р Божидар Динков

› **Учебници – 2 бр.**

Райчева, Р. (1999). История на интериора и мебелите, Лесотехнически университет, Мартилен ООД, С., 128 стр.

Райчева, Р. (2012). Стиллове в интериора и мебелите, Мартилен ООД, С., 2012, ISBN 978-954-598137-1, 140 стр. Рецензент: доц.д-р арх. Елена Писарева-Чакърва

› **Отпечатано учебно помагало – 1 бр.**

Ангелова, Д., *Райчева, Р.* (2015). Ръководство по Вътрешна архитектура, 96 стр., София, Авангард Прима, ISBN 978-619-160-479-1, 96 стр. Рецензент: проф. д-р арх. Елена Писарева-Чакърва .

Учебен модул в системата Блэкборд – 1 бр.

Райчева, Р. (2014). Учебен модул по дисциплината „Стиллове в интериора и мебелите: Стиллове на 19-ти век” – специалност ИД, ОКС „Бакалавър”, в системата Блэкборд на ЛТУ по проект BG051PO001-4.3.04 “Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование”.

› **Публикации**

› **За придобивне на академична длъжност „доцент”**

1. Публикации в научни списания – 7 бр.
2. Научно-популярни публикации – 7 бр.

› **За участие в конкурса за заемане на академична длъжност „Професор”:**

1. Публикации в списания с импакт фактор – 1 бр.
2. Публикации в чуждестранни реферирани научни списания – 5 бр.
3. Публикации в български реферирани научни списания – 2 бр.
4. Публикации в нереперирани научни списания – 3 бр.
5. Публикации в сборници от национални научни форуми – 3 бр.
6. Публикации в сборници от международни научни форуми – 13 бр.
7. Публикации в специализирани издания – 48 бр.

- 8. Публикувани научни доклади в чужбина – 5 бр.
- 9. Публикации в популярни издания – 16 бр.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

- › в реферирани списания – 2 бр.
- › в нереферирани списания и сборници от научни форуми – 10 бр.
- › в учебни пособия – 1 бр.
- › в книги – 6 бр.
- › в монографии – 12 бр.
- › в докторски дисертации – 26 бр.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

4.1.1. Аудиторна заетост, лекции по дисциплините:

- › Вътрешна архитектура;
- › Стиллове в интериора и мебелите;
- › Проектиране на интериор на уникални сгради;
- › Дизайн на авангардни мебели;
- › История на интериора и мебелите;

4.1.2. Аудиторна заетост, упражнения по дисциплините:

- › Проектиране на стиллов интериор;
- › Вътрешна архитектура;
- › Приложна перспектива;
- › Проектиране на интериор на уникални сгради;
- › Стиллове в интериора и мебелите;
- › Компютърно проектиране на мебели

4.1.3. Титуляр на дисциплини – 6 бр.

4.1.4. Автор на учебни програми – 6 бр.

4.1.5. Водени дисциплини на чужд език – 3 бр.

4.1.4. Международни образователни проекти – 5 бр.

- › проект TEMPUS S_JEP-12479-97 на Европейската комисия - ръководител;
- › програма Socrates-Erasmus Харта № 76946-IC-1-BG-ERASMUSEUC от 2000-2001 до 2014-2015 академична година, общо 14 проекта – координатор;
- › проект Интензивна програма по Erasmus 76946-IC-1-2004-1-BGERASMUS-IPUC-1 – координатор;
- › проект Интензивна програма по Erasmus ERASMUS – Intensive Programme Nr LLP/AT-230/23/10 – участник като преподавател и ръководител на участници студенти;
- › програма Erasmus+, Харта № 76946-EPP-12014-1-BG-EPPKA3-ECHE-институционален координатор за ЛТУ;

4.1.5. Извънаудиторна заетост

- › провеждане на практики, семестриални изпити, изпити за докторанти, участие в държавни изпитни комисии, рецензиране на дипломни работи и др. ;
- › ръководител на над 90 дипломанта по специалностите „МТД”, „ДПМ”, „ТД”, „ИДМ” и „ИД”;
- › ръководител на успешно защитили докторанти – 2 бр.;
- › участие в акредитационни процедури – 3 бр;
- › работа на изборна длъжност в ЛТУ – ръководител катедра (за периода 2003-2008 г.);
- › участие в образователни проекти по национални и международни програми – общо 18 бр.

4.2. Научна и научно-приложна дейност

- › участие в научен проект № 49/2009, финансиран от ЛТУ, като член на работния колектив с ръководител чл.-кор. арх. Атанас Ковачев на тема: „Архитектурно и дизайнерско оформление и интериорно озеленяване на обществени пространства”, 2008-2009 г. в колектив с проф. Елена Писарева, гл.ас. Десислава Ангелова, и др.;
- › участие като експерт по „учебен модул” в проект № BG051PO001 – 4.3.04. – 0052, „Развитие на център за електронни форми на дистанционно обучение в Лесотехническия университет”, с бенефициент Лесотехнически университет. Проектът е осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г., съфинансирана от Европейския социален фонд на европейския съюз. Подготвен е учебен модул: „Стилове в интериора и мебелите”;
- › участие в създаване (оборудване) на учебни лаборатории и центрове – 1 бр.;

4.3. Внедрителска дейност

Арх. Райчева участва активно в създаването на специалността „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели“). Тя работи както за написването на учебните планове и програми и тяхното учебно съдържание, така и при международното утвърждаване на новата специалност, посредством ръководството и участието в редица международни образователни проекти. Тези проекти са насочени към сътрудничество с чуждестранни университети; с мобилност на студенти и преподаватели от специалността Инженерен дизайн и целят включването на младите преподаватели към работата на университети, утвърдени в преподаването на интериорен и продуктов дизайн.

Като съавтор в няколко публикации, арх. Райчева разглежда нови и нетрадиционни методи за преподаване на дизайн, които са от съществено значение за подобряване на усвояването на дизайнерските методи от студентите. (това са точки 1, 2, 7 и 8 от документа „Приноси”).

4.4. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

4.4.1. Научни приноси:

- › **В научното направление „История на архитектурата”**

- установени и анализирани са принципите на развитие на композицията в типологията на архитектурни обекти на културното наследство: култови, светски и жилищни сгради от древността до най-новото време;
- проследено е развитието на конструкциите, архитектурния детайл, включването на нови материали, интерпретирането на класическото архитектурно наследство и развитието на нова типология в исторически аспект;
- проучено и систематизирано е аранжирането на мебелите в интериорното пространство по отношение на историческото време;
- систематизиран и анализиран е начинът на използване на помещенията и на мебелите. За целта са разгледани бита (хранене, почивка), социалния живот (официални аудиенции, култови действия, погребални ритуали и т.н.) при древноегипетската, древногръцката и римска епоха, средновековието, барока и др.;
- изследвани и анализирани са за новата история на архитектурата ключови моменти на промяна във функциите и новите разбирания при жилищните и обществените сгради;

› **В областта „Научни изследвания за националното архитектурно наследство”**

- установени са основни закономерности на композицията, функционалното изграждане и конструкциите на сградите от националното архитектурно наследство от периода на Възраждането;
- установени са основните прилики и разлики в архитектурата на жилищните сгради от 19-ти век у нас и в чужбина на базата на сравнителни анализи с аналогични по епоха и функционалност сгради от различни държави (Турция, Франция);

› **Изследвания в областта на „История на мебелите”**

- дефинирано е терминологичното съдържание на историческите типове мебели, възникнали в контекста на историческите епохи;
- проучени са типове мебели, които не са били еднозначно определени или отсъстват от досегашната литература за стиловете в интериора;
- систематизирани по епохи и ясно разграничени са стиловите белези на мебелите за седене, корпусните мебели, масите, писалищата и т.н.;
- оригинален личен принос на кандидата е дефинирането на понятието ‘архетип’ в историята на мебелите. Посочени са важните му характеристики. Установено е развитието в исторически аспект и еволюцията на архетипите мебели от древността до днес;

4.4.2. Научно-приложни приноси:

Тези приноси се изразяват в участие и ръководство на проекти, които заършват със създаване на нови учебни програми или оборудване, а именно:

- проект TEMPUS S_JEP-12479-97 на Европейската комисия за подпомагането на образованието по новата специалност „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“ , създаване на нови учебни помагала и оборудване на компютърните зали номера 111 и 102 в УЛК;

- проект по програмите Темпус и Еразъм в периода 2001/2002, институционален координатор, ЛТУ;
- програма Socrates-Erasmus, по Харта № 76946-IC-1-BGERASMUS-EUC. Кандидатът е институционален координатор за ЛТУ;
- проект Интензивна програма по Erasmus № 76946-IC-1-2004-1-BGERASMUS-IPUC-1. Кандидатът е координатор за ЛТУ;
- проект Интензивна програма „Building with Sustainable Resources” по програма Erasmus № LLP/AT-230/23/10 в Университета по приложни науки в Залцбург, Австрия. Кандидатът е институционален координатор за ЛТУ;
- програма Erasmus+, Харта № 76946-EPP-12014-1-BG-EPPKAZ-ECHE. Кандидатът е институционален координатор за ЛТУ;

4.4.3. Приложни приноси:

- › определяне насоките за проектиране на жилищен и обществен интериор, изложени в ръководството „Вътрешна архитектура“ (в съавторство с доц. Десислава Ангелова);
- › популяризиране на публикации по научния проект „Архитектурно и дизайнерско оформление на обществени пространства“ под ръководството на чл.-кор. арх. Атанас Ковачев в съавторство с останалите членове от екип;
- › извеждане на курс лекции и упражнения в Европейския политехнически университет в Перник по дисциплината „Архитектурно проектиране – Интериор I част“ на английски език, които имат за цел да запознаят студентите с основното съдържание и изискванията към интериора на жилищните сгради;
- › изготвяне на проект за обзавеждане на новата сграда на библиотеката на Техническия университет – в съавторство с проф. арх. Е. Писарева (2008);
- › практически принос за развитието на специалността „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели) и разработването на дисциплината „Компютърно проектиране на мебели“. Базирана на дългогодишния проектантски опит на авторката, тази дисциплина методически поднася онези умения за работа с графичния продукт AutoCAD, които са пряко необходими за фазите на работа на интериорния специалист;
- › обучение на студентите в програми за 3D модели на мебели, с цел по-пълното разбиране и представяне на композицията и конструкцията на мебелите;

5. Оценка на личния принос на кандидата

- › въвеждане на нови методи на работа като клаузури на позната и непозната тема при стартиране на магистърската степен за специалността „Инженерен дизайн“, ЛТУ;
- › въвеждане на нови методи на обучение като представяне на семестриалните проекти с Powerpoint презентации, анализ на архитектурен обект чрез построяване на 3D модел на архитектурното пространство;
- › проучване и прилагане на принципите на творчеството на утвърдени световни дизайнери;
- › въвеждане в редовния учебен план на ежегоден учебен модул „Проектна седмица“ за студентите от 3-ти и 4-ти курс на специалността „Инженерен

- дизайн“ с цел свързване на студенти с евентуални работодатели – фирмите-производители на мебели;
- › използване на метода брейнсторминг за екипна работа със студенти при разработване на реални задачи и насърчаване на конкурсно начало между отделните екипи;
 - › създаване на методика за насърчаване на студентите за проучване и презентиране на избран от тях стил и неговото интерпретиране в планово-пространствено отношение;
 - › научни изследвания в екип с докторанти и млади преподаватели към проект „Архитектурно и дизайнерско оформление и интериорно озеленяване на обществени пространства“, с цел разширяване на техните знания за обществения интериор;

6. Критични бележки - няма

7. Лични впечатления

Освен изказаното по-горе мнение на рецензента по т.1 – т.6 относно научните приноси и преподавателската дейност на доц. Регина Райчева по специалността „Синтез на архитектурата с другите изкуства, интериор и архитектурен дизайн“, могат да се посочат и нейни странични дейности. Моята първа среща с нея беше като участници в предаване за култура по БНР, програма „Христо Ботев“. Доц. Райчева притежава силна обществена ангажираност, богата култура и е изключително занимателен събеседник и разказвач. Познавам я и като хоноруван преподавател във ВСУ „Любен Каравелов“- София през 2007/2009 г. Между нас като преподаватели съществува традиционна практика за обмяна на материали с цел подпомагане на студентите и подобряване качеството на преподаване. Била съм също така рецензент на нейн докторант, успешно защитил през 2014 г. Доц. Райчева е винаги изключително коректен колега с когото е удоволствие да се работи съвместно.

8. Заключение

Съгласно приетите от МОН критерии и по мнение на рецензента представените от доц. Регина Райчева материали са напълно достатъчни тя да заеме академичната длъжност „професор“. Тя е титуляр на 6 учебни дисциплини и автор на 6 учебни програми. Има издадени 2 учебника и е автор на 3 учебни пособия. Взела е участие в създаването на 2 нови бакалавърски и магистърски специалности. Била е научен ръководител на двама успешно защитили докторанти. Автор е на монография, публикувана през 2014 година. Впечатляващ е броят на нейните научни и научно-популярни публикации (98), между които и такива в реферирани чуждестранни списания. Има над 56 цитирания в български и чуждестранни издания. Била е ръководител на успешно приключени научни проекти, включително и с международно участие. Членува в авторитетни професионални организации.

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам доцент д-р арх. Регина Райчева да бъде избрана за „професор“ по професионалното направление 5.13

**Технически науки, специалност „Синтез на архитектурата с другите изкуства,
интериор и архитектурен дизайн”**

Член на жури:
(доц. д-р арх. Валентина Върбанова)

25. ноември 2016